



Virtain luonnonsuojeluyhdistys ry
Purrantie 108
34710 Vaskivesi

VASTINE

1/4

3.2.2012

Vaasan hallinto-oikeus

Virtain kaupungin ympäristölautakunta
PL 85
34801 Virrat

Asia: Valitus jakeluaseman ympäristölupahakemusasiassa Virtain kaupungissa kiinteistöllä RN:o 936-14-8-3, osoitteessa Pääskyntie 13. Valittajana ympäristöluvan hakija Pirkanmaan Osuuskauppa

Pirkanmaan Osuuskauppa on hakenut ympäristölupaa polttonesteiden jakeluasematoiminnan aloittamiseen osoitteessa Pääskyntie 13 (nro 936-14-8-3). Virtain kaupungin ympäristölautakunta on käsitellyt asiaa 15.11.2011 pidetyssä kokouksessaan ja päättänyt olla myöntämättä ympäristölupaa kyseiselle toiminnalle, koska kyseinen alue sijaitsee Puttosharjun I-luokan pohjavesialueella.

Yhdistyksen mielestä luvan hakija ei tuo valituksessaan esille sellaisia seikkoja, jotka puoltaisivat kielteisen päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen käsiteltäväksi. Yhdistys esittää hallinto-oikeudelle ympäristölautakunnan päätöksen voimassa pitämistä. Jäljempänä perustelut esityksellemme sekä kommentoinnit Pirkanmaan Osuuskaupan esittämiin valitusperusteisiin.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 42 §:ssä sanotaan että

”Luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta...aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) *terveyshaittaa*
- 2) *merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa*
- 3) *edellä 7-9 §:ssä kiellettyä seurausta*
- 4) *erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella*
- 5) *eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.*

Toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään.”

Ympäristönsuojelulaki kieltää ympäristön pilaantumisen vaaran aiheuttamisen, joka on erityinen, kun pohjavesialueelle ehdotetaan sijoitettavaksi polttonesteiden jakeluasema. Ympäristöministeriön laatimassa valvontaohjeessa (Polttonesteiden jakeluasematoimintaa pohjavesialueilla koskeva valvontaohje, 2005) mainitaan että ko. toiminnasta pohjavedelle aiheutuvaa riskiä ei tällä hetkellä pystytä parhaalla

käyttökelpoisella tekniikallakaan täysin poistamaan. Tähän liittyen ohjeessa suositellaan, että ”uusien jakeluasemien ympäristölupia ei pilaantumisvaaran täysin poistavien suojausjärjestelmien puuttumisen takia tulisi näillä alueilla (I ja II -luokan pohjavesialueilla) lausunnoissa puoltaa”. Valvontaohjeen IV liitteessä kerrotaan pohjavesilueilla sijaitsevien jakeluasemien riskeistä, joihin ei täysin pystytä ennalta vaikuttamaan. Riskeistä vähäisimpiä eivät ole rakennusaikana tapahtuvat virheet ja huolimattomuudet, esimerkiksi muovikalvon asennuksessa ja saamaamisessa tapahtuvat tahattomat virheet, jotka ”sijaitsevat yleensä juuri siellä, missä kalvon pitäisi ehdottomasti olla tiivis”. Myös muovikalvon alle jäänyt kivi saattaa rikkoa suojakalvon ja aiheuttaa vuotoa maaperään. Hakija on esittänyt käyttävänsä parasta saatavilla olevaa tekniikkaa ja suositusten mukaisia suojuuksia. Ne eivät sulje pois pohjaveden pilaantumisen mahdollisuutta. Riskejä aiheutuu myös jakeluaseman rakenteiden korjauksista ja huoltotoimista sekä polttonesteiden kuljetuksesta. Huomiotta ei voida jättää myöskään ilkvallan tai tahallisen vahingon aiheuttamaa riskiä. Valitustekstin mukaan hakija ei ole varautunut tällaisiin riskeihin eikä ole ottanut niitä suunnittelussa huomioon.

Edellä lainatussa YSL 42 §:ssä kielletään toiminnan sijoittaminen asemakaavan vastaisesti. Pääskyntie 13:n kohdalla voimassa olevassa asemakaavassa kortteli on merkitty kaavamerkillä K-2, jonka mukaan alueelle on mahdollista sijoittaa huoltoasema. Uudemmissa kaavoissa huoltoasematoiminnot osoitetaan omalla merkinnällään (LH). Kyseessä oleva kaava on tehty vuonna 1984, jolloin korttelissa oli jo useita vuosia toiminnassa ollut polttonesteiden jakelupiste. Kaavan laatimisen aikaan ei pohjavesialueisiin ole kiinnitetty yhtä suurta huomiota kuin nykyisin ja on aihetta olettaa, että jakeluasematoimintaa ei nykypäivänä paikalle enää sijoitettaisi.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan on toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa otettava huomioon mm. ”alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset”. Lain mukaan hakijan olisi tullut selvittää myös tulevan oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus. Valituksen mukaan selvitystä ei ole tehty.

Virroilla on valmisteilla keskusta-alueen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jonka myötä polttonesteiden jakeluasemien sijoitusvaihtoehtoja tutkitaan. Virtain kaupungin nettisivuilla ilmoitetun aikataulun mukaan kaava valmistuu keväällä 2012.

YSL:n 6 §:n mukaan olisi myös muut mahdolliset sijoituspaikat olisi otettava huomioon. Virtain keskustan alueella ja tuntumassa on myös pohjavesialueen ulkopuolisia alueita. Niitä ei ole hakemuksessa riittävästi kartoitettu ja arvioitu polttonesteiden jakeluaseman sijoituksen kannalta.

Virtain kaupungin toimesta on laadittu pohjavesien suojelusuunnitelma, joka on valmistunut vuoden 2010 lopulla. Suunnitelman tarkoituksena on pyrkiä turvaamaan Virroilla sijaitsevien pohjavesivarojen säilyminen ja pilaantumisen ehkäiseminen. Suunnitelmassa mainitaan mm. maankäyttöön kohdistuvissa toimenpiteissä seuraavaa (s. 25): ”Ohjataan teollisuus- ja muut pohjaveden pilaantumisriskiä aiheuttavat toiminnot pohjavesialueen ulkopuolelle”. Vaikka suunnitelma ei ole toimijoita velvoittava, tulisi siinä esiin nostetut asiat ottaa huomioon suunniteltaessa uusia toimintoja pohjavesialueille.

Alueen pohjavesiolosuhteet ja hakijan suojaustoimenpiteet

Hakija esittää, että ”jos toiminnanharjoittaja pystyy osoittamaan, ettei lupahakemuksessa tarkoitettusta toiminnasta aiheudu YSL:n säännösten vastaista haittaa, on toiminnalle myönnettävä lupa”. Lisäksi kerrotaan, että hakija on hakemusvaiheessa selvittänyt sijoituspaikan maaperä- ja pohjavesiolosuhteet sekä arvioinut pohjavedelle aiheutuvat riskit ja esittänyt toimenpiteet, joilla hakija varautuu riskeihin. Yhdistyksen mielestä hakija ei lupahakemusvaiheessa pysty osoittamaan, ettei toiminnoillaan aiheuta YSL:n säästösten vastaista haittaa. Toimintojen seuraukset pystytään todentamaan vasta useiden vuosien kuluttua toiminnan aloittamisesta. Vaikka hakija hakemuksensa mukaan käyttää parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, on onnettomuusriski silti olemassa, kuten jo aiemmin vastineessa on tuotu ilmi. Näiden perusteluiden mukaan ei hakemuksen palauttamiselle uudellen käsiteltäväksi ole perusteita.

Ympäristölupahakemuksen mukaan alueella on tehty keväällä 2011 maaperä- ja pohjavesiolosuhteiden selvitys. Selvityksen mukaan maaperän laatu on pintaosaltaan vettä pidättävää savea, jonka paksuus on tutkituissa pisteissä 2,8 – 5,8 metriä. Pohjavesi on alueen eteläpuolella noin 3,3 metrin syvyydessä ja pohjoisosassa noin kahden metrin syvyydessä (Ympäristöluvan päätösehdotus, s. 2). Hakemuksen mukaan polttonestesäiliöt sijoitetaan alueen pohjoisosaan, jossa maaperän savikerros on paksuin, mutta jossa pohjaveden pinta on lähimpänä maanpintaa. Edellä mainittujen lukujen perusteella maan alle sijoitettavat säiliöt ovat liian lähellä pohjaveden pintaa eikä väliin jää riittävän paksua savikerrosta suojaamaan pohjavettä. Maakerrosten paksuuksista ja sijainneista on kuitenkin vaikeaa muodostaa tarkkaa kuvaa, sillä valitustekstistä ja Ympäristöluvan päätösehdotusasiakirjoista ei löydy mainintaa maanpinnan tasosta eikä siitä, kuinka syvälle säiliökaivanto ulottuu.

Hakija mainitsee valituksessaan sivulla 8, että ”suunnitellun jakeluaseman kohdalla ei muodostu pohjavettä johtuen vettä pidättävästä savimaaperästä”. YSL:n 8 §:ssä mainittu pohjaveden pilaamiskielto koskee kaikkea maaperässä olevaa pohjavettä, eikä hakijan lausetta voi siten pitää luvan myöntämistä puoltavana seikkana.

Ympäristöministeriön laatimassa valvontaohjeessa kerrotaan hydrogeologisista olosuhteista, jotka vähentävät pohjaveden pilaantumisvaaraa. Hakijan mukaan suunnitellulla jakeluasemapaikalla on olemassa mainitut olosuhteet. Selvitysten mukaan paikalla ei kuitenkaan täyty seuraavat olosuhteet:

- ”jakeluaseman sijoituspaikalla ei ole vettä johtavia kerroksia”. Selvitysten mukaan savipatjan alla on vettä johtava moreenikerros.
- ”kalliokynnys tai muu vastaava erottaa jakeluaseman muusta pohjavesialueesta eikä kyseisellä pohjavesialueen osalla ole merkitystä vedenhankinnan kannalta, jolloin voidaan samalla harkita pohjavesialueen rajan tarkistamista”. Selvitysten mukaan alueella ei ole kalliokynnystä tai muuta vastaavaa erottamassa jakeluaseman aluetta muusta pohjavesialueesta. Kyseisellä alueen osalla on sikäli merkitystä vedenhankinnan kannalta, että pohjaveden virtaussuunta saattaa olla suunnitellulta jakeluasemalta Kankaan vedenottamolle päin, joka sijaitsee 300 metrin päässä. Mikäli jakeluasemalta pääsee polttonesteitä maaperään, on riski että ne kulkeutuvat kohti vedenottamoa eikä sitä ehdiä estämään.

Painavat syyt toiminnan sijoittamiselle alueelle

KTM:n päätöksessä (415/98) 5 §:n 2 momentissa säädetään, että jos polttoainehuollon järjestäminen tai muut painavat syyt edellyttävät jakeluaseman sijoittamista pohjavesialueelle, tulee toiminta järjestää rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein sellaiseksi, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa. Hakija perustelee hakemustaan paikkakunnan polttoainetarjonnan huonontumisella Neste Oy:n jakeluaseman poistumisen myötä. Todellisuudessa Neste Oy:n jakeluaseman poistuminen ei suuresti vaikuttanut polttonesteiden saantiin, sillä lähin jakeluasema sijaitsee noin puolen kilometrin päässä tältä alueelta. Mikäli polttoainetarjontaa halutaan lisätä, se voidaan toteuttaa pohjavesialueen ulkopuolella. Mitä tulee uuteen E85 -polttonesteeseen, voi myös sitä jakaa pohjavesialueen ulkopuolelle sijoittuvalla asemalla.

Samalla tontilla suunnitellun jakeluaseman kanssa sijaitsee hakijan omistama päivittäistavarakauppa, jonka olemassaololla hakija perustelee luvan myöntämistä. Yhdistyksen mielestä valituksessa mainostettu palvelukokonaisuus ei ole niin merkittävä etu kuntalaisille, että se oikeuttaisi riskialttiin toiminnan perustamiseen pohjavesialueelle.

Jakeluasema olisi auki 24 tuntia vuorokaudessa, joka hakijan mukaan ei aiheuta liikenteen ja melun lisääntymistä. Päivittäistavarakauppa suljetaan arkisin klo 21, jonka jälkeen jakeluasema olisi edelleen toiminnassa. Yhdistys esittää vahvan epäilyn hakijan arviota kohtaan, koska nykytilanteessa alueen liikenne käytännössä loppuu kokonaan kaupan sulkeuduttua. Miten liikenne ja siitä aiheutuva melu eivät lisääntyisi, jos alueelle tulee jakeluasema joka on auki 24 h/vrk?

Hakemusta ei voida perustella polttoainehuollon järjestämisellä, sillä tarjontaa on paikkakunnalla riittävästi. Hakija ei myöskään esitä yhtäkään painavaa syytä miksi jakeluasema tulisi sijoittaa I -luokan pohjavesialueelle. Painavaksi syyksi ei yhdistyksen mielestä riitä se, että hakija omistaa kyseessä olevan alueen. Valituksessa esitetyt syyt eivät riitä perusteiksi asian palauttamiseen uudelleen käsiteltäväksi.

Kaikkien edellä mainittujen perustelujen valossa yhdistys esittää Vaasan hallinto-oikeudelle Virtain kaupungin ympäristölautakunnan päätöksen voimassa pitämistä. Päätöksen kumoamiselle ja palauttamiseksi uudelleen käsitelyyn ei ole perusteita.

Virroilla 3.2.2012

Larissa Heinämäki
puheenjohtaja

Katri Lavaste
sihteeri